

29.1.2024

KOMUNIKAT DLA POSŁÓW

Przedmiot: Petycja nr 0741/2023, którą złożył Rüdiger Schiller (Niemcy), w sprawie domniemanego naruszenia prawa międzynarodowego przez europejski system informacji o podróży oraz zezwoleń na podróż (ETIAS)

1. Streszczenie petycji

Składający petycję uważa, że za pośrednictwem europejskiego systemu informacji o podróży oraz zezwoleń na podróż (ETIAS) zmienia się linie lotnicze w organy egzekwujące prawo do azylu, podczas gdy nie są one ani urzędnikami państwowymi, ani urzędnikami krajowymi uprawnionymi do podejmowania takich decyzji. Według składającego petycję jest to próba uchylecia przez rządy spoczywających na nich zobowiązań wynikających z prawa międzynarodowego. Twierdzi on, że kraje już teraz zmuszają przedsiębiorstwa prywatne do działania w charakterze faktycznej kontroli granicznej, podczas gdy przedsiębiorstwa lotnicze nie mają ani uprawnień, ani nadzoru. Składający petycję jest zdania, że UE robi wszystko, co w jej mocy, aby uniemożliwić wszelkim osobom ubiegającym się o azyl uzyskanie powszechnego prawa do azylu. Wyjaśnia dalej, że jako uzasadnienie podaje się „terroryzm”, ale nie ma dowodów na to, że zwiększone kontrole graniczne pozwalają zapobiec terroryzmowi, a jednocześnie środki te zagrażają prawom podstawowym, takim jak prawo do ubiegania się o azyl i korzystania z niego w razie prześladowania.

2. Dopuszczalność

Petycja została uznana za dopuszczalną 15 listopada 2023 r. Zwrócono się do Komisji o przekazanie informacji (art. 227 ust. 6 Regulaminu).

3. Odpowiedź Komisji otrzymana 29 stycznia 2024 r.

W petycji wyrażono zaniepokojenie potencjalnym wpływem europejskiego systemu informacji o podróży oraz zezwoleń na podróż (ETIAS) na dostęp obywateli państw trzecich do prawa do azylu, a także rolę przewoźników w kontrolach granicznych. Unia Europejska musi skutecznie

chronić swoje granice zgodnie z wymogami kodeksu granicznego Schengen¹ i rozporządzenia w sprawie Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej². Te obowiązki prawne wynikają z Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Wprowadzenie ETIAS jest integralnym elementem tego zobowiązania, umożliwiającym państwom członkowskim ocenę potencjalnego zagrożenia bezpieczeństwa, ryzyka nielegalnej imigracji lub ryzyka epidemiologicznego stwarzanego przez obywateli państw trzecich przed dotarciem do granic zewnętrznych UE. Wbrew sugestiom zawartym w petycji ETIAS ma zastosowanie wyłącznie do ruchu bezwizowego, tj. obywateli państw trzecich zwolnionych z obowiązku wizowego, którzy chcą pozostać w państwach członkowskich wymagających ETIAS przez okres krótszy niż 90 dni w ciągu 180 dni. Ponadto posiadanie ważnego zezwolenia na podróż ETIAS jest wymagane w przypadku pobytu krótkoterminowego, ale nie gwarantuje wjazdu. Obywatele państw trzecich muszą również spełniać wszystkie pozostałe warunki wjazdu określone w kodeksie granicznym Schengen.

Dyrektywa 2013/32/UE³ w sprawie procedury azylowej ma zastosowanie do wniosków złożonych na terytorium państw członkowskich. W związku z tym prawodawstwo Unii w dziedzinie azylu nie obejmuje wniosków składanych przez obywateli państw trzecich, którzy nie przebywają fizycznie na terytorium państw członkowskich. Ponadto w rozporządzeniu w sprawie ETIAS przewidziano zwolnienia z wymogu posiadania zezwolenia na podróż ETIAS w przypadku uchodźców lub bezpaństwowców, którzy zamieszkują w państwie członkowskim i mają dokument podróży wydany przez to państwo członkowskie. Podobnie jak wszystkie przepisy UE rozporządzenie w sprawie ETIAS obejmuje domyślnie prawa podstawowe, co jest w pełni zgodne z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. W wyjątkowych okolicznościach państwo członkowskie, do którego dany obywatel państwa trzeciego zamierza się udać, może wydać zezwolenie na podróż ETIAS o ograniczonej ważności terytorialnej, jeżeli uzna to za konieczne ze względów humanitarnych zgodnie ze swoim prawem krajowym, z uwagi na interes narodowy lub zobowiązania międzynarodowe. Co do roli przewoźników przewożących obywateli państw trzecich drogą powietrzną lub morską oraz grup przewożonych drogą lądową autokarami – art. 26 konwencji wykonawczej do układu z Schengen i art. 45 rozporządzenia w sprawie ETIAS zobowiązują przewoźników do przejścia odpowiedzialności za obywateli państw trzecich przywożonych na granicę zewnętrzną drogą powietrzną, morską lub lądową. Zgodnie z tymi artykułami przewoźnik musi sprawdzić, czy podróżni ci mają dokumenty podróży wymagane, by wjechać na terytorium państw Schengen.

Wniosek

Komisja uważa, że rozporządzenie w sprawie ETIAS w żaden sposób nie narusza prawa obywateli państw trzecich do ubiegania się o azyl lub ochronę międzynarodową na terytorium Unii Europejskiej, ponieważ ETIAS dotyczy wyłącznie podróżnych z państw trzecich zwolnionych z obowiązku wizowego, którzy zamierzają podróżować po UE nie dłużej niż 90 dni w ciągu 180 dni. UE pozostaje zobowiązana do aktywnego wspierania uchodźców we wszystkich państwach członkowskich i niezłomie wspiera osoby potrzebujące.

¹ Art. 15 ust. 1 rozporządzenia (UE) 399/2016 (Dz.U. L 077 z 23.3.2016, s. 1).

² Art. 3 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) 2019/1896 (Dz.U. L 295 z 14.11.2019, s. 1–131).

³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (wersja przekształcona) ([Dz.U. L 180 z 29.6.2013, s. 60](#)).

”